

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะ ในยุค Thailand 4.0

Project Manager's Leadership in the 21st Century and Production of Public
Services in the Era of Thailand 4.0

กุลธิดา มาลาม

Kunthida Malam

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University, Thailand.

E-mail: pgbj.1702@gmail.com

Received October 7, 2020; Revised November 1, 2020; Accepted November 20, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทฤษฎี คือ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ และบทความวิชาการที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2555-2563 ด้วยการสืบค้นจากคำสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารโครงการ การบริการสาธารณะ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย 7 ประการ ได้แก่ 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การร่วมกันนำ 3) การร่วมกันเรียนรู้ 4) สร้างชุมชนโดยการยึดหลักความสัมพันธ์แบบกลุ่ม 5) การร่วมกันพัฒนาพลังกลุ่ม 6) การร่วมกันปฏิบัติ และ 7) การสื่อสาร ให้ครอบคลุมการบริการสาธารณะ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องตามหลักการจัดบริการสาธารณะ คือ หลักว่าด้วยความเสมอภาค หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง และหลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

คำสำคัญ: ผู้บริหารโครงการ; ภาวะผู้นำ; การบริการสาธารณะ; Thailand 4.0

Abstract

The objective of this academic article was to analyze project manager's leadership in the 21st century with production of public services in the era of Thailand 4.0 by collecting data from secondary data such as academic documents, books and academic articles, which published during 2012–2020 and searching from key words such as leadership, project manager and public services. Data were analyzed by content analysis. The results of the analysis revealed that the project manager's leadership in the 21st century should consist of seven dimensions such as 1) visioning together 2) leading together 3) learning together 4) intragroup relationships 5) developing energy together 6) acting together and 7) communicating to cover 5 dimensions of public service such as infrastructure, promoting quality of life, organizing community society and maintaining peace, planning for investment's promotion commerce and tourism, managing the natural resource and environment in accordance with the principles of providing public services such as principle of equality, principle of continuity and principle of improving and changing to meet the needs of the people.

Keywords: Project Manager; Leadership; Public Service; Thailand 4.0

บทนำ

ด้วยสภาพสังคมในประเทศไทยมีความซับซ้อน ส่งผลให้การบริหารโครงการให้สำเร็จได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การบริหารจัดการของผู้บริหารโครงการ ทั้งนี้เพราะการดำเนินการใด ๆ หากได้มีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมทำให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพในการบริหารโครงการ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโครงการจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการบริหารจัดการถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสำเร็จให้กับการดำเนินงานของผู้บริหารโครงการ ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศให้เข้าสู่ยุค Thailand 4.0 เพื่อนำไปสู่ Value-Based Economy โดยเน้นการบริหารงานด้วยความคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งผู้บริหารโครงการจะต้องมีการใช้เทคโนโลยีและการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การบริหารโครงการต่างขับเคลื่อนสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ อาศัยฐานความรู้ที่มีอยู่ การใช้ดุลพินิจในการทำงาน การวิเคราะห์บริบทต่าง ๆ ของสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่ประชาชนแต่ละพื้นที่อาศัยอยู่ รวมไปถึงการเข้าใจพฤติกรรมของผู้นำโครงการไปปฏิบัติ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโครงการจะต้องเข้าถึงบุคลากรที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา (วิโรจน์ สารรัตน์, 2557)

ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มและสามารถนำกลุ่มให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้ได้ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้า เป็นผู้ตัดสินใจ

มีความสามารถในการบังคับบัญชา มีบทบาทหน้าที่อิทธิพลเหนือคนอื่น ๆ ในกลุ่ม สามารถโน้มน้าวจิตใจ หรือชักนำให้บุคคลในกลุ่มร่วมกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ (พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, 2558)

จากความเจริญที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ที่มีความซับซ้อน ผู้นำจึงต้องแสดงภาวะผู้นำ ในการแก้ไขปัญหาในการบริหารโครงการและพิจารณาสภาพแวดล้อมของสังคมทุกระดับโดยคำนึงถึง จุดมุ่งหมายที่เหมาะสมในการที่จะนำองค์กรสู่ความสำเร็จในยุค Thailand 4.0 ต้องคำนึงถึงเรื่องของจังหวะ เวลา และการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการดำเนินชีวิตทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับผู้นำ เนื่องจากว่าถ้าผู้นำในศตวรรษที่ 21 ขาดซึ่งภาวะผู้นำที่เหมาะสมแล้วย่อมนำไปสู่การ ตัดสินใจที่ผิดพลาดหรือเป็นการตัดสินใจที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่สัมฤทธิ์ได้

ดังนั้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำที่ส่งเสริมการใช้ความรอบคอบประกอบการวางแผนอย่าง ระมัดระวังในเรื่องการจัดการความรู้ การปฏิบัติ และการตัดสินใจที่ถูกต้องทันเหตุการณ์ โดยตระหนักใน คุณธรรม จริยธรรม การใช้สติปัญญาในการดำเนินงาน หากผู้นำบกพร่องในทักษะหรือคุณลักษณะของ ภาวะผู้นำ อาจส่งผลกระทบและทำให้เกิดความล้มเหลวตามมา

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับ การผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ คือ เอกสาร ทางวิชาการ หนังสือ และบทความวิชาการที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2555-2563 ด้วยการสืบค้นจากคำ สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารโครงการ การบริการสาธารณะ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยบทความ นี้จำแนกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง กล่าวถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในยุคศตวรรษที่ 21 ส่วนที่ สอง การบริหารการบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 ส่วนที่สาม การบริหารโครงการในยุค Thailand 4.0 ส่วนที่สี่ บทสรุป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในยุคศตวรรษที่ 21

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 อันเป็นผลจากสงครามโลกและการตกต่ำทางเศรษฐกิจ ทำให้ภาวะผู้นำ องค์กรเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาจากบนลงล่าง มุ่งผลในระยะสั้นมากกว่าผลในระยะยาว แต่ในระยะ ยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมานั้น เนื่องมาจากผลการเปลี่ยนแปลงทางวิสัยทัศน์จากการทำงานแบบมุ่งผู้ถือหุ้น (shareholders) เป็นมุ่งผู้บริโภคหรือลูกค้า (consumers/ customers) มากขึ้น และการเกิดขึ้นของแนวคิด ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) ทำให้คนในองค์กรไม่ยอมรับแนวคิดภาวะผู้นำแบบ บนลงล่าง ต่างแสวงหาโอกาสเพื่อความเป็นผู้นำและการทำงานที่ไม่เป็นการมุ่งหวังเพียงเรื่องสิ่งตอบแทนที่ เป็นเงินทอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อการณ์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในวงการการศึกษามี นักวิชาการที่มีมุมมองที่คล้ายคลึงกันว่าควรมีคุณลักษณะพิเศษเป็นการเฉพาะมากยิ่งขึ้น 4 ประการดังนี้ 1) การมองไปในทิศทางที่เป็นจุดร่วมเดียวกัน (aligning) ซึ่งนับได้ว่าเป็นงานที่ค่อนข้างเป็นโจทย์หินสำหรับผู้นำ ที่จะมีความสามารถเป็นตัวกลางในการประสานให้คนในองค์กรมีจิตสำนึกผูกพันในตัวค่านิยมหลักและตัว พันธกิจหลักขององค์กรอย่างสอดคล้องประสานรับกัน 2) การเพิ่มพลังเสริมให้กับอำนาจ (empowering) ถ้าหาก

เป็นภาวะผู้นำตามโครงสร้างองค์กรจะมีลักษณะการมอบอำนาจหน้าที่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่สำหรับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ควรจะต้องมีการเพิ่มพลังในการเสริมอำนาจให้กับบุคคลอื่น ๆ ในองค์กรที่มีระดับการทำงานที่แตกต่างกันมากขึ้น รวมไปถึงกระบวนการของระบบความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น หากแต่เป็นผู้รับบริการ” ต้องทำให้ผู้รับบริการพึงพอใจต่อการปฏิบัติของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และการให้บริการที่เกินความคาดหวังของผู้รับบริการ อันเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาให้องค์กรเดินไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงยั่งยืนขององค์กร และส่งผลต่อผลตอบแทนของบุคลากรในองค์กรรวมถึงผู้ถือหุ้นด้วย 4) ความร่วมมือ (collaborating) องค์กรในสังคมโลกยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้นเกินกว่าที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยบุคคลเพียงกลุ่มเดียวหรือองค์กรแบบเดียวโดยปราศจากเครือข่ายความร่วมมือกัน จะต้องอาศัยหลักความร่วมมือระหว่างองค์กรกับลูกค้า คู่ค้า และแม้แต่คู่แข่งกัน ผู้นำจะต้องส่งเสริมวิถีนวัตกรรมความร่วมมือ ขจัดการเมืองภายใน ส่งเสริมความร่วมมือภายใน

ตามทัศนะของ Sandmann and Vandenberg (1995 อ้างถึงใน พระครูปริยัติ วรเมธิสยามพร พันธไชย พระมหาไถยน้อย สลาวสิงห์ และพระพลากร สุ่มงคโล, 2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยกรอบแนวคิดภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21 ได้สรุปถึงค่านิยมในการปฏิบัติงาน 7 ประการ ดังนี้ คือ 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ (visioning together) การมองจุดร่วมของภาพอนาคตถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ เพราะวิสัยทัศน์เป็นเสมือนจิตวิญญาณที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของการทำงานที่มีคุณค่า สร้างแรงจูงใจและพลังในการกระตุ้นให้แก่ผู้ปฏิบัติ รวมทั้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของการทำงานที่จะเกิดขึ้นในองค์กร 2) การร่วมกันนำ (leading together) ผู้ปฏิบัติงานทุกคนล้วนแล้วแต่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบซึ่งกันและกันในกระบวนการปฏิบัติงานของกลุ่ม สร้างความไว้วางใจต่อกัน (trust) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ ให้เกิดขึ้นด้วยระบบการสื่อสารที่โปร่งใสและเป็นไปอย่างซื่อตรง บุคลากรทุกคนล้วนแล้วแต่มีบทบาทในการเป็นตัวอย่างผู้สอน ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้มอบหมายงาน ผู้ให้บริการซึ่งกันและกัน 3) การร่วมกันเรียนรู้ (learning together) บุคคลล้วนแล้วแต่มีความรู้เป็นของตนเอง และร่วมกันสร้างความรู้ใหม่จากกระบวนการการเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผนงาน การนำไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) สร้างชุมชนโดยการยึดหลักความสัมพันธ์แบบกลุ่ม (intragroup relationships) ที่มีความเข้มแข็งของพลังกลุ่มและเป็นไปอย่างไว้วางใจซึ่งกันและกัน ผ่านกระบวนการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ การร่วมกันนำ การร่วมกันเรียนรู้ และการร่วมกันลงมือปฏิบัติ ความเป็นกลุ่มของชุมชนสะท้อนให้เห็นจากความผูกพันซึ่งกันและกัน ความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่ง การยอมรับในความแตกต่าง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการจัดการกับความขัดแย้ง 5) การร่วมกันพัฒนาพลังกลุ่ม (developing energy) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จากการมุ่งพัฒนาศักยภาพของกลุ่มและองค์กร จากกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลักขององค์กร เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ การวางแผน การเรียนรู้ และการตัดสินใจในการนำไปปฏิบัติ 6) การร่วมกันปฏิบัติ

(acting together) ด้วยการทำงานเป็นทีมเพื่อบริการบรรลุวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ในมิติของการเมือง การจัดการกับทรัพยากรและสินทรัพย์ที่เป็นของชุมชน ผู้นำที่เป็นโดยสายการบังคับบัญชาต้องผูกพันกับกระบวนการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่ม และมีความยืดหยุ่นในการใช้อำนาจที่มีลักษณะเป็นการควบคุม และ 7) การสื่อสาร (communicating) จะต้องมีการสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการสุนทรียสนทนา โดยควรเป็นการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจ สะท้อนความคิดเห็น เปิดใจร่วมกันและหาข้อตกลงที่เป็นจุดร่วมจากนานาทัศนะ

ด้วยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิถีชีวิตมีแนวโน้มไปในทิศทางที่วิกฤต และพบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สภาวะดังกล่าวมีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนประเทศ ภาวะผู้นำที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงถือเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นที่ต้องถูกกระตุ้นเพื่อเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมต่อโลกภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัต (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556)

อย่างไรก็ตาม ถ้ามนุษย์ไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยทั่วไปมนุษย์ก็ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงหรืออาจไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ดังคำกล่าวที่ว่า “นกไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ” ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุให้ความหมายว่า ถ้าหากว่านกเกิดไม่รู้ตัวว่าตนอยู่ในสภาพอากาศที่เป็นมลภาวะ หรือปลาเกิดไม่รู้ตัวว่าน้ำที่แหวกว่ายกำลังเหม็นเน่า เพราะวาสัตว์เหล่านี้เขาไม่ได้มีการเตรียมตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับตัวผู้นำก่อน และจะต้องมีการสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้อื่นมีการเปลี่ยนแปลงตามต้นแบบอย่างผู้นำ เพื่อที่ผู้นำจะนำพาทุกผู้ไปสู่หนทางใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ดังนั้นผู้นำจำเป็นต้องเป็นต้นแบบแห่งการเปลี่ยนแปลง เสมือนหนึ่งเป็นน้ำหยดแรกที่กระจายออกไปจนทำให้เกิดอิทธิพลไปกระทบต่อสังคมอย่างเป็นวงกว้าง และการนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมหลาย ๆ ส่วนจากผู้นำ เช่น พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางด้านการเมืองในองค์กร พฤติกรรมการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา พฤติกรรมในการบริหารจัดการ พฤติกรรมการแสดงออกทางด้านอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้นในการทำงานและการพยายามผูกมิตรกับผู้อื่น พฤติกรรมการสนับสนุนและให้ผลตอบแทนรวมถึงพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นการช่วยสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (นารี น้อยจินดา, 2559)

การบริหารการบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0

เพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน หรือที่เรียกว่า “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งระบบราชการต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องและส่งเสริมไทยแลนด์ 4.0 จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูป

ระบบราชการและข้าราชการเพื่อให้เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการบริหารประเทศ และภาครัฐหรือระบบราชการต้องทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีการวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ภายใต้หลักการบริหารราชการ แผ่นดินที่ดีเพื่อเกิดความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และเป็นที่ยิ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ภายใต้องค์ประกอบระบบราชการ 4.0 คือ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย **เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน** : ต้องมีความเปิดเผย โปร่งใสในการทำงาน โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน สามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ตลอดจนเปิดกว้างให้กลไกหรือภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม และโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการแทน โดยการจัดระเบียบโครงสร้างความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับการทำงานในลักษณะของเครือข่ายแนวระนาบมากกว่าตามสายการบังคับบัญชาในแนวตั้ง ดังนั้นยังคงต้องมีการเชื่อมโยงการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของภาครัฐ และสอดคล้องซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนใดก็ตามจากสูงสุดลงไปล่างสุดที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนที่สุดอย่างส่วนท้องถิ่น **ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง** : ต้องเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานเชิงรุก มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในระบบดิจิทัลของรัฐ การจัดการบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน พร้อมทั้งมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันของระบบราชการ เพื่อให้เกิดจุดในการให้บริการเพียงจุดเดียวครบทุกส่วนงาน ประชาชนสามารถร้องขอและเรียกใช้งานจากทางราชการได้ตลอดเวลาที่ประชาชนมีความจำเป็นเร่งด่วน และมีช่องทางในการติดต่อที่หลากหลายซึ่งประชาชนสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง เช่น แอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น **มีขีดสมรรถนะสูง** : ต้องมีกระบวนการในการเตรียมการทำงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งควรมีการวิเคราะห์ภาวะความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ริเริ่มความคิดในการสร้างนวัตกรรม และนำองค์ความรู้แบบสหวิทยาการมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการโต้ตอบกับสังคมโลกที่กำลังเกิดภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้น มีความสามารถในการยืดหยุ่นองค์ความรู้เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้อย่างทันถ่วงทีตลอดจนเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมแห่งความเป็นสำนักงานในโลกยุคใหม่ รวมทั้งทำให้ข้าราชการรู้สึกผูกพันต่อการปฏิบัติงานอันเป็นหน้าที่หลักได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ

กระแสโลกาภิวัตน์ของโลกศตวรรษที่ 21 และการบริโภคนิยมในปัจจุบัน ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการทำให้จำนวนประชากรที่ยากจนมีจำนวนลดลง โดยคนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่และความเป็นอยู่ดีขึ้น จากการเจริญเติบโตทางสังคมและทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามแม้สังคมไทยและเศรษฐกิจของประเทศจะประสบความสำเร็จในการแก้ไขภาวะความยากจนเชิงรายได้ในระดับหนึ่ง แต่ในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้กลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ สังคมไทย ยังคงมีความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้านหลายมิติ ทำให้ประชากรที่มีรายได้น้อย ไม่สามารถเข้าถึง

ทรัพยากร การบริการสาธารณะของรัฐ รวมถึงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพจากภาครัฐได้ กรณีดังกล่าว รวมทั้งปัญหาการเมืองที่คุกรุ่นและส่อเค้าทวีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงหลายกว่าสิบปีที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่สงบสุขในสังคม อันเป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากของอีกหลากหลาย ปัญหาไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นธรรม การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและช่องว่าง ดังกล่าวเป็นจึงเป็นภารกิจของรัฐและฝ่ายปกครอง ที่ต้องจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชน โดยส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่จัดระบบสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนทุกคนทั้งด้านการศึกษา สุขภาพ อนามัย การทำงาน การมีรายได้ รวมถึงการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการบริการทางสังคม เพราะเมื่อพิจารณาสภาพของกิจการต่าง ๆ แล้ว ย่อมไม่อาจจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ได้เลยหากปราศจากอำนาจและหน้าที่ของรัฐที่มีอยู่ตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจเหนือกว่าเอกชนทั่วไป การดำเนินการ ดังกล่าวข้างต้นก็คือ “การบริการสาธารณะ” ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีความเหมาะสม มีคุณภาพ และมีความเป็นธรรม โดยหลักสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมดังที่ได้กล่าวมานั้นก็คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law)

“การบริการสาธารณะ” หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในการควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน กล่าวอีกนัยหนึ่ง บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะที่ดำเนินการจัดทำขึ้นโดยบุคคลในกฎหมายมหาชนหรือโดยเอกชน ซึ่งฝ่ายปกครองต้องใช้อำนาจในการกำกับดูแลบางประการและอยู่ภายใต้ระบบพิเศษ ทั้งนี้บริการสาธารณะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. บริการสาธารณะปกครอง คือ กิจกรรมที่โดยสภาพแล้วเป็นงานในหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่จะต้องจัดทำ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องการดูแลความปลอดภัยและความสงบสุขของชุมชน ซึ่งรัฐหรือฝ่ายปกครองจัดทำให้ประชาชนโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน นอกจากนี้เนื่องจากเนื้อหาของบริการสาธารณะทางปกครองจะเป็นเรื่องที่เป็นหน้าที่เฉพาะของฝ่ายปกครองที่ต้องอาศัยเทคนิคพิเศษ รวมทั้งอำนาจพิเศษของฝ่ายปกครองตาม กฎหมายมหาชนในการจัดทำบริการสาธารณะด้วย ดังนั้นบริการสาธารณะประเภทนี้ฝ่ายปกครองจึงไม่สามารถมอบให้องค์กรอื่นหรือเอกชนเข้ามาดำเนินการแทนได้ ตัวอย่างบริการสาธารณะทางปกครอง เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบภายใน การป้องกันประเทศ การสาธารณสุข การอำนวยความสะดวก การต่างประเทศ และการคลัง เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมนั้นบริการสาธารณะทุกประเภทจัดเป็นบริการสาธารณะทางปกครองทั้งสิ้น แต่ต่อมาเมื่อกิจกรรมเหล่านี้มีมากขึ้น และมีรูปแบบและวิธีการในการจัดทำที่แตกต่าง กันออกไปจึงเกิดประเภทใหม่ ๆ ของบริการสาธารณะขึ้นมาอีก

2. บริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม คือ บริการสาธารณะที่เน้นทางด้านการผลิต การจำหน่าย การให้บริการและมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับดังเช่นกิจการของเอกชน (วิสาหกิจเอกชน) ซึ่งมีความแตกต่างกับบริการสาธารณะทางปกครองอยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์แห่งบริการ บริการสาธารณะทางปกครองจะมีวัตถุประสงค์แห่งการบริการเพื่อสนองความต้องการของประชาชน

ในประเทศแต่เพียงอย่างเดียว ส่วนบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมนั้น มีวัตถุประสงค์ให้บริการด้านเศรษฐกิจเหมือนกับวิสาหกิจเอกชน คือ เน้นทางด้านการผลิต การจำหน่าย การให้บริการ และมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับดังเช่นกิจการของเอกชน 2) วิธีปฏิบัติงาน บริการสาธารณะทางปกครอง จะมีวิธีปฏิบัติงานที่รัฐสร้างขึ้นมาเป็นแบบเดียวกัน มีระบบบังคับบัญชาซึ่งใช้กับผู้ปฏิบัติงานทุกคน ในขณะที่บริการสาธารณะทาง อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมจะมีวิธีปฏิบัติงานที่สร้างขึ้นมาจาก แตกต่างไปจากบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเหมาะสมในการดำเนินการ 3) แหล่งที่มาของเงินทุน บริการสาธารณะทางปกครองจะมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากรัฐแต่เพียงอย่างเดียว โดยรัฐจะเป็นผู้รับผิดชอบเงินทุนทั้งหมดที่นำมาใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่วนบริการสาธารณะทาง อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมนั้น แหล่งรายได้ส่วนใหญ่จะมาจากค่าตอบแทนการบริการของผู้ใช้บริการ 4) ผู้ใช้บริการ สถานภาพของผู้ใช้บริการสาธารณะทางปกครองนั้นจะถูกกำหนดโดยกฎข้อบังคับทั้งหมด ซึ่งรวมถึงแต่การกำหนดองค์กร การจัดองค์กรและการปฏิบัติงาน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ให้บริการสาธารณะประเภทนี้จึงมีลักษณะเป็นนิติกรรมที่มีเงื่อนไขและไม่เท่าเทียมกัน ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการของบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมจะมีลักษณะเสมอภาคกัน เพราะถูกกำหนดโดยสัญญาตามกฎหมายเอกชน

3. บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม คือ บริการสาธารณะที่เป็นการให้บริการทางสังคมและวัฒนธรรมที่ต้องการความอิสระคล่องตัวในการทำงานโดยไม่มุ่งเน้นการแสวงหากำไร เช่น การแสดงนาฏศิลป์พิพิธภัณฑสถาน การศึกษาวิจัย ฯลฯ ดังนั้น การบริการสาธารณะจึงเป็นการดำเนินการของรัฐหรือฝ่ายปกครองในการกิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรือในกำกับดูแลของฝ่ายปกครอง ที่จัดทำเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนทุกคน ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การทำงาน การมีรายได้ รวมถึงการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการบริการทางสังคม โดยรัฐหรือฝ่ายปกครองต้องดำเนินการให้เหมาะสมและมีคุณภาพ เพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมและเป็นธรรม อันจะเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและรายได้ รวมถึงทำให้เศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น เมื่อผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ด้อยโอกาสในสังคม สามารถเข้าถึงการบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมและมีคุณภาพ ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรของชาติที่มีคุณภาพต่อไป (ประยูร กาญจนดุล, 2533)

การจัดทำบริการสาธารณะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการตามหลักนิติธรรม ดังนั้น หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะจึงได้ถูกสร้างขึ้นมามีส่วนคล้ายกับหลักทั่วไปของกฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงสถานภาพของบริการสาธารณะ กฎเกณฑ์ของบริการสาธารณะอันประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ 1) **หลักว่าด้วยความเสมอภาค** เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญประการแรกในการจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจากการที่รัฐเข้ามาจัดทำบริการสาธารณะนั้น รัฐมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดทำบริการสาธารณะขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ

แต่เป็นการจัดทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน 2) **หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง** เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นกิจการที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชน ดังนั้นหากบริการสาธารณะหยุดชะงักลงไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ประชาชนผู้ใช้บริการสาธารณะย่อมได้รับความเดือดร้อนเสียหายได้ ดังนั้นต้องมีความต่อเนื่องตลอดเวลา เมื่อมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นมีผลทำให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายปกครองให้จัดทำบริการสาธารณะ ไม่สามารถดำเนินการตามสัญญาต่อไปได้ตามปกติ ฝ่ายปกครองอาจเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญาได้เพื่อประโยชน์สาธารณะแล้วฝ่ายปกครองก็จะเข้าดำเนินการเองเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง หรือหากเป็นกรณีที่เอกชนต้องรับภาระมากขึ้น ฝ่ายปกครองก็อาจต้องเข้าไปร่วมรับภาระกับเอกชน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องด้วยเช่นเดียวกัน 3) **หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง** บริการสาธารณะที่ดีนั้นจะต้องสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครอง ที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับ วิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้วย เช่น เอกชนที่ได้รับมอบอำนาจจากฝ่ายปกครองให้เดินรถประจำทางแต่เดิมใช้รถประจำทาง 3 คันก็เพียงพอ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจำนวนผู้ใช้บริการก็มีมากขึ้น ความต้องการก็มากขึ้น ย่อมต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ถ้าไม่ปรับปรุงฝ่ายปกครองก็อาจบอกเลิกสัญญากับเอกชนที่ได้รับมอบอำนาจจากฝ่ายปกครองนั้นได้ จากหลักการเรื่องการให้บริการสาธารณะ ซึ่งรัฐหรือฝ่ายปกครองมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกและสนองตอบต่อตามความต้องการ เกิดผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าสอดคล้องกับหลักนิติธรรมและมีประสิทธิภาพสูงสุด รัฐหรือฝ่ายปกครองจึงมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล และสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560)

สำหรับประเทศไทย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อเดือนพฤษภาคม 2542 ให้ใช้คำว่า “ระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) โดยคำว่า “ธรรมาภิบาล” ให้ความหมายไปในทางบริหารราชการเพื่อให้แตกต่างจากบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) การบริหารจัดการที่ดีคือ ระบบโครงสร้าง กระบวนการต่าง ๆ ที่ได้วางแนวปฏิบัติหรือวางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคมมีการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเป็นธรรม เนื่องจากการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นกลไกภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาชน ต่างก็เป็นองค์การรวมในการแสดงความคิดเห็น เพราะประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีพื้นฐาน 6 ประการคือ 1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย ข้อบังคับให้เหมาะสมและเป็นธรรมกับยุคสมัย สังคมยอมรับและยินยอมที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการบริหารปกครองภายใต้ระบบกฎหมาย ไม่ใช่ตามอำนาจส่วนบุคคล 2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดปฏิบัติตามหลักความถูกต้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ต้องมีการยึดหลักดังกล่าวนี้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม และส่งเสริมการพัฒนาตนเองแก่ประชาชนควบคู่ไป

ด้วยกัน เพื่อให้คนไทยเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีระเบียบวินัยให้เป็นนิสัยประจำชาติ 3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกระบวนการทำงานขององค์กรในทุกภาคส่วนให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยที่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และมีการจัดการกระบวนการให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างชัดเจน 4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การให้โอกาสประชาชนได้เข้ามามีส่วนรับรู้และสามารถเสนอข้อคิดเห็นในปัญหาสำคัญของประเทศและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการทำประชาคม การไต่สวนสาธารณะ หรือการแจ้งความเห็น เป็นต้น 5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักรู้และสำนึกในสิทธิหน้าที่ รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาที่ปรากฏขึ้นในบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหา ตลอดจนการยอมรับและเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และ 6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีผลตกแก่ส่วนรวม โดยมีการรณรงค์ให้คนไทยรู้จักประหยัด ใช้สอยทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน (อริสรา ป้องกัน, 2559)

การบริหารโครงการในยุค Thailand 4.0

จากการศึกษาของบุญเลิศ ไพรินทร์ (2556) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนกลยุทธ์ไว้ว่า เป็นกระบวนการวางแผน โดยการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทั้งภายในองคการ เพื่อดันหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย หรือจุดอ่อน (Weaknesses) และภายนอกองคการ เพื่อดันหาโอกาสสำหรับองคการ(Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ขององคการ ทั้งนี้เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์(Vision) ภารกิจหลักหรือพันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objectives) กลยุทธ์(Strategies) แผนงาน/โครงการ (Program/Project) โครงสร้าง(Structure) ที่เหมาะสม และทรัพยากรที่จำเป็น รวมทั้งการกำหนดกลวิธีในการควบคุมติดตามและประเมินผล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่องคการจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารโครงการ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนทุกฝ่ายให้วางแผนกลยุทธ์และการบริหารโครงการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้วย ทั้งนี้เป็นการกำหนดเป้าหมายขององคการ มีระบบมีแผนงาน สามารถทำงานหรือปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดขององคการ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านการวางแผนกลยุทธ์ จะต้องมีการวางแผนถึงอนาคตหรือเป็นระยะตามที่องคการกำหนด โดยจะต้องมุ่งเน้นให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่โครงการกำหนด เป็นกระบวนการวางแผนโดยการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค ด้านกระบวนการวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่สามารถกำหนด ควบคุม ประเมิน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ ซึ่งสามารถรับรู้ ยอมรับ ตามกรอบนโยบายที่กำหนดตามขั้นตอนหรือกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และการบริหารโครงการ

ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นทักษะ หรือกระบวนการนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์ ที่ทำให้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกองค์กร และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรหรือผู้ได้บังคับบัญชา สามารถปฏิบัติร่วมกันแล้วเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้น เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วมกัน ฯลฯ

ด้านการบริหารโครงการ เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องกระทำหรือบริหารโครงการ ที่ทุกบุคลากร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบตามสายการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของโครงการ ทั้งนี้จะต้องวางแผนงานที่ชัดเจน

ด้านการประเมินโครงการ เป็นการควบคุมหรือการประเมินผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารกลยุทธ์ ว่าผลการดำเนินงานนั้นสำเร็จ ล้มเหลว มีจุดเด่น มีจุดด้อยอย่างไร เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินการโครงการให้มีคุณภาพต่อไป ให้เป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555)

การบริหารโครงการในยุค Thailand 4.0 ควรอยู่บนพื้นฐานการวางแผนเชิงกลยุทธ์และบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่สำคัญ ที่ผู้บริหารจะต้อง “มองกว้าง มองไกล” เป็นการวางแผนถึงอนาคตในระยะยาว ทั้งในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร เหล่านี้ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค เพื่อกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เช่นเดียวกับการบริหารงานของผู้บริหารจะต้องอยู่บนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นเพื่อก้าวสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจะต้องบริหารงานอย่างมีอาชีพ (สภาวะเดือน พิมพิศาล และอนุชา ลาวงษ์, 2558) ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน การนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอย่างคุ้มค่า “ทั้งการบริหารงาน บริหารคน บริหารตน” และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยความสุจริต ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งผู้บริหารอาจจะกระทำได้ในทางตั้ง (Vertical) และในทางขวาง (Horizontal) ตามสถานการณ์ที่เป็นลักษณะทางกายภาพของความเป็นผู้นำที่ริเริ่มเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมแก่สภาพทางสังคมตามสถานการณ์เพื่อประโยชน์ของบุคลากรและองค์กรสามารถนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไป ประยุกต์ใช้ในการทำงาน “ร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมทำ ร่วมสร้าง” เพื่อที่จะทำให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและเกิดความเจริญต่อไป

โดยหลักการแล้ว การบริการสาธารณะย่อมยังประโยชน์แก่สังคมและบุคคลทั่วไป การดำเนินบทบาทสำคัญประการนี้ของหน่วยงานภาครัฐ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องของประสิทธิภาพในเชิงการบริหารจัดการและประสิทธิภาพเช่นว่านี้ย่อมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางในภาพรวมของประสิทธิภาพของการจัดการภาครัฐที่มีต่อระบบการบริหารงานภาครัฐและระบบเศรษฐกิจ การบริการสาธารณะจัดได้ว่าเป็นเรื่องหรือแนวคิดใหม่ที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการตามกรอบและบริบทของการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการปรับหรือ

ระบบราชการครั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2545 และบทบัญญัติจากกฎหมายหลายฉบับ อาทิ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นต้น ผสมกับการนำแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ในองค์กรภาครัฐ ทำให้องค์กรภาครัฐมุ่งกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์เข้ามาใช้ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการให้บริการของภาครัฐ อันดำเนินไปตามเจตนารมณ์ที่ต้องการพัฒนาระบบราชการที่เป็นการบริหารราชการแผ่นดินที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถสนองตอบต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ ซึ่งความต้องการของประชาชนในยุค Thailand 4.0 ประกอบด้วย

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ดูแลและจัดการระบบน้ำประปาให้มีความสะอาด และได้มาตรฐาน สามารถนำมาใช้อุปโภคบริโภคได้ ติดตั้งไฟฟ้าให้ทั่วถึงตามความต้องการใช้ของประชาชน และระบบส่งสว่างตามจุดเสี่ยง และจัดทำ ดูแล บำรุงรักษาถนน

2. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ ด้วยการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม จัดสิ่งอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของประชาชน ส่งเสริมการออกกำลังกายและสถานที่ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ได้รับการบริการและการรักษาพยาบาลที่ได้มาตรฐาน การเงินการธนาคารที่เข้าถึงประชาชนในเรื่องเงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพคนชราเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ลดจำนวนผู้ว่างงานในชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนให้ดีขึ้น จัดตั้งศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในชุมชน จัดสรรเงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพคนชราเพิ่มเติมจากที่รัฐจัดสรรให้ ส่งเสริมการออกกำลังกาย และจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน ประสานงานธนาคารให้นำตู้ ATM มาติดตั้งไว้ในแต่ละชุมชน จัดตั้งศูนย์อินเทอร์เน็ตในชุมชน และห้องสมุดชุมชน ยกย่องการรักษายาบาลและการให้บริการของ รพ.สต. ให้ได้มาตรฐาน และจัดทำสวนสาธารณะในชุมชนมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ การใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรม การวิวาทรุนแรง สารเสพติด และการพนัน โดยมีการร่วมมือกันกับหน่วยงานภายนอกให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง เป็นหน่วยงานที่จัดบริการให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการขอใบอนุญาต เช่น การจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงสี รวมไปถึงการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ เป็นต้น เป็นหน่วยงานที่จัดบริการให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องงานเอกสารสำคัญ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน การแจ้งเกิด การแจ้งตาย ใบอนุญาตขับขี่ เป็นต้น จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น และมีการจ่ายเงินเยียวยาเมื่อเกิดกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติขึ้น มีการลงพื้นที่ทำประชาคมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี เพื่อเป็นการรับฟังปัญหาของประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

4. ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน ประชาชนต้องการมีอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการทำอาชีพหลักอย่างเกษตรกรรม มีความต้องการสร้างธุรกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มีรายได้มาดูแลครอบครัวมากขึ้น และถือเป็นการลดการออกไปทำงานนอกพื้นที่ภูมิลำเนาของคนในชุมชน ซึ่งส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อสถาบันครอบครัว

โดยตรง ความต้องการ ได้แก่ ส่งเสริมการฝึกอาชีพและสนับสนุนกลุ่มอาชีพในชุมชนให้เติบโต และสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมธุรกิจชุมชนและให้คำปรึกษาในการพัฒนาธุรกิจ เช่น สหกรณ์ ร้านค้า ปั่นน้ำมัน โรงสี ฟาร์มปศุสัตว์ ร้านอาหาร เป็นต้น จัดอบรมวิธีการแปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในแต่ละชุมชน หาดลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ และผลิตผลการเกษตรของชุมชน และจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สนใจและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

5. ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนต้องการให้มีการควบคุม และจัดการผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันประชาชนที่ทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ไร่ อ้อย นิยมเผาใบเพื่อให้ง่ายต่อการตัดทำให้เศษเถ้าจากการเผาไหม้ลอยฟุ้งในอากาศไปตกในบ่อน้ำ แม่น้ำ ลำธาร ควันไฟที่ปะปนมาในอากาศยังเป็นอันตรายต่อร่างกายของคนในชุมชน ต้องให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการเก็บ คัดแยก และกำจัดขยะอย่างถูกวิธีแทนการเผาทำลาย ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำเกษตรแบบปลอดสารเคมีและมีแผนการบริหารจัดการน้ำที่ดี ควรมีบ่อเก็บน้ำในทุกชุมชนและหาวิธีการดึงน้ำจากบ่อน้ำธรรมชาติ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำในแต่ละชุมชน (อิทธิวัฒน์ อุทุมก้านตง และอลงกรณ์ อรรคแสง, 2561)

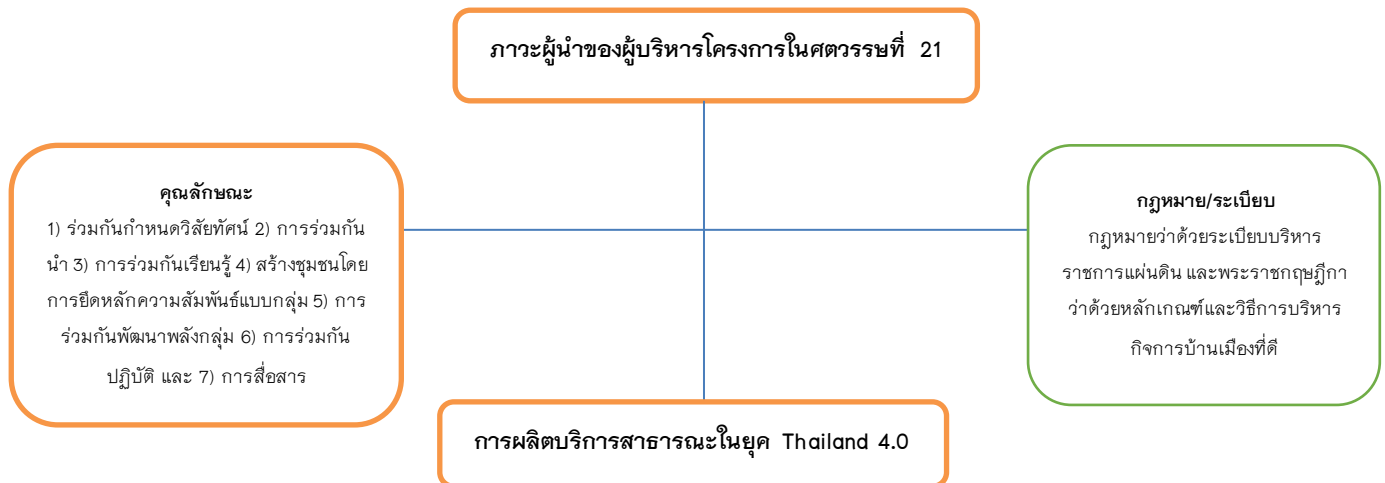
ผู้บริหารโครงการควรมีบทบาทของความเป็นอย่างมืออาชีพ ภาวะผู้นำเป็นบทบาทที่แสดงอย่างอิสระที่ส่งผลดีต่อสังคมโดยรวม เช่น ภาวะการตัดสินใจ การโน้มน้าวใจคน การแสดงออกทางด้านทัศนคติ คำพูดคำจา การแสดงออกทางอารมณ์ วิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เป็นต้น ผู้บริหารโครงการควรเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะในสิ่งที่เหมาะสม และถูกต้องเป็นธรรม ในสังคมแห่งการเรียนรู้มีความต้องการบุคคลที่มีความรอบรู้ สามารถชี้แนะหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้อย่างเชี่ยวชาญ ผู้นำทางปัญญาย่อมเป็นผู้มีความรอบรู้ที่เฉพาะด้านอย่างชัดเจน เรียกว่า ความเป็นมืออาชีพ (professional) เช่น ผู้บริหารมืออาชีพ เป็นต้น ความเป็นมืออาชีพประกอบไปด้วยคุณลักษณะดังนี้ 1) ความรู้และประสบการณ์ที่ถูกล้างผลมาเป็นระยะเวลานาน 2) ทัศนคติที่ดี 3) มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผู้บริหารโครงการควรเป็นผู้จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามตัวแบบหรือตัวอย่างที่ดีได้ ผู้บริหารโครงการจึงต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ ศรัทธา ยอมรับในบุคลิกภาพ ความคิดเห็น และ ยอมรับในพฤติกรรมดังกล่าว การจูงใจไม่ใช่เพียงแต่การพูดเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อและปฏิบัติตามเท่านั้น แต่ผู้บริหารโครงการที่มีภาวะผู้นำต้องแสดงพฤติกรรมให้เป็นที่น่าเคารพนับถือ เป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นรับรู้ พร้อมทั้งปฏิบัติตามด้วยความซื่อสัตย์และศรัทธา ผู้บริหารโครงการควรเป็นผู้พัฒนาความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างมีองค์การและสังคมคาดหวัง ผู้นำจำเป็นต้องสร้างและมีวิสัยทัศน์ รู้จักมองการณ์ไกลไปถึงภาพอนาคต และนึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตนเสมอ ไม่เห็นแก่พวกพ้องฝ่ายของตน มีการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสาธารณะสังคม และเป็นผู้พัฒนาให้สังคมเกิดความสุขขึ้นอย่างที่เราควรจะเป็น สร้างความเชื่อเพื่อแผ้วและสามัคคีซึ่งกันและกันให้เกิดขึ้น มีทัศนคติในเชิงบวก ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าแก่สังคม ผู้บริหารโครงการจำเป็นต้องมีบทบาทในมิติเชิงวิชาการ ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถเชิงวิชาการที่เฉพาะด้านทางวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง ตลอดจนสามารถใช้ในการชี้แนะเป็นข้อเสนอ

ในการอธิบายสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและบริหารจัดการกับสถานการณ์ด้วยความรู้จากสาขาอาชีพที่ตนได้ศึกษามา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในเชิงบวกต่อพันธกิจหลักขององค์กร เพื่อป้องกันปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่หรืออาจต้องเผชิญในอนาคต (สัมมา รณิษฐ์, 2556)

ตัวอย่างของการนำนโยบาย Thailand 4.0 ไปใช้ในโครงการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ คือ กรมวิทยาศาสตร์บริการ ซึ่งได้มีการจัดตั้งศูนย์ราชการสะดวกขึ้น เพื่อตอบโจทย์นโยบายรัฐบาล (Government Easy Contact Center : GECC) ซึ่งจะให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เกิดการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนที่เดินทางมาติดต่อราชการกับหน่วยงานของรัฐทางหน่วยงานจะให้การสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้เข้าถึงภาคอุตสาหกรรม SMEs วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น เพื่อจุดมุ่งหวังของการตอบโจทย์ Thailand 4.0 อีกทั้งยังเปิดศูนย์วิทยาศาสตร์บริการประจำภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของภาคตะวันออก ซึ่งเป็นจุดให้บริการคำปรึกษาทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งเป็นจุดบริการรับ-ส่งสินค้า ให้แก่ผู้ประกอบการได้อย่างเบ็ดเสร็จเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในพื้นที่สูงสุด **ความร่วมมือการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม** ระหว่างกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมีจุดประสงค์เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน นับเป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ก็มีบทบาทในการสนับสนุน พัฒนาอุตสาหกรรม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้ให้บริการธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีสมรรถนะและขีดความสามารถ ในการประกอบการที่เป็นเลิศและมีความยั่งยืนสู่สากล และเป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐบาลมุ่งเน้นให้มีการนำวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของกรมวิทยาศาสตร์บริการคือ การทำหน้าที่เป็นผู้นำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปถ่ายทอดให้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ซึ่งการดำเนินงานของทั้ง 2 หน่วยงานสามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกันได้ ในส่วนของบทบาทของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและการทดสอบในห้องปฏิบัติการไปพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน ให้มีขีดความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนา คุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บทบาทของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs และวิสาหกิจชุมชน ทางกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมทำหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน เข้าร่วมโครงการฯ และส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

วิสาหกิจชุมชนให้ใช้ระบบดิจิทัล ในการพัฒนาและบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันได้ อีกทั้งมีกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพที่สูงขึ้น

เพื่อให้เข้าใจถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 และการส่งผลต่อการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอสรุปความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0 ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการในศตวรรษที่ 21 กับการผลิตบริการสาธารณะในยุค Thailand 4.0

บทสรุป

การบริการสาธารณะเป็นกิจการที่ผู้บริหารโครงการก็ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนของรัฐ ที่มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนเป็นส่วนรวม มิใช่การจัดทำเพียงเพื่อประโยชน์ของกลุ่มใดโดยเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้การจัดทำบริการสาธารณะก็เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและเศรษฐกิจเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมหรือผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะและทรัพยากรของชาติได้อย่างเหมาะสม เป็นธรรม มีคุณภาพและทั่วถึง ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การทำงาน การมีรายได้ รวมถึงโอกาสในการมีส่วนร่วมในธุรกรรมทางเศรษฐกิจสมัยใหม่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโครงการนับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ ในการบริหารโครงการโดยทั่วไปแล้ว ผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญเพราะต้องมีบทบาทที่จะดำเนินไปภายใต้ เงื่อนไขปัจจัยของสภาวะโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกในทุกวันนี้ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลงของสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ความต้องการของคนที่ไม่เปลี่ยนไปตามค่านิยมแบบวัตถุนิยมทำให้เกิดความต้องการในชีวิตมากขึ้น ผู้บริหารโครงการจึงมีส่วนสำคัญในการนำนโยบายของรัฐมาปฏิบัติ เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในยุค Thailand 4.0

เอกสารอ้างอิง

- นารี น้อยจินดา. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*, 10(2), 69–80.
- บุญเลิศ ไพรินทร์. (2556). *รัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิด ทฤษฎี และวิธีปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ เจริญผล.
- ประยูร กาญจนดุล. (2533). *คำบรรยายกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล และสุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *The Golgen Teak : Humanity and Social Science Journal*, 23(1), 38–54.
- พระครูปริยัติ วรเมธี, สยามพร พันธไชย, พระมหาไถยน้อย สลวงสิงห์ และพระพลากร สุขมงคล. (2561). ภาวะผู้นำท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์*, 5(1), 191–213.
- พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์. (2558). *ภาวะผู้นำ: หลักธรรมและกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านานาวิทยา.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2555). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: แฮ็ลสออฟเคอร์มิสท์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนันทาทัศนะร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สกาเวื่อน พิมพ์ิต และอนุชา ลาวงษ์. (2558). การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารโครงการบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล. *Journal of Nakhonratchasima College*, 9(1), 84–92.
- ลัมมา รณิษฐ์. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี .
- อติวัฒน์ อุดมก้านตง และอลงกรณ์ อรรคแสง. (2561). ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล: ข้อเสนอการกระจายอำนาจจากล่างขึ้นบน. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 8(3), 79–97.
- อริสรา บ้องกัน. (2559). การบริหารจัดการที่ดีในการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน. *Eau Heritage Journal Social Science and Humanity*, 6(2), 314–325.
- อัคพงศ์ สุขมาตย์ และคณะ. (2560). ภาวะผู้นำแบบยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 ภายใต้กรอบการศึกษาประเทศไทย. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 16(2), 1–7.